

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Ģimenes Lietas Un Mantojums](#) > [Bērnu Nolaupīšana, Ko Veic Vecāki](#) > [Ienākošo atpakaļatdošanas lietu apstrāde, ko veic tiesas](#)

Ienākošo atpakaļatdošanas lietu apstrāde, ko veic tiesas

Vai jūsu bērns ir aizvests uz citu ES valsti bez jūsu piekrišanas vai pārkāpjot tiesas lēmumu? ES tiesību aktos ir izveidota tiesu iestāžu sadarbības sistēma, kas nodrošina bērna ātru atpakaļatdošanu uz viņa pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsti.

1. Kādi ES noteikumi ir piemērojami?

Ja bērns ir nelikumīgi aizvests vai tiek nelikumīgi paturēts citā dalībvalstī, nevis tajā, kur atradās bērna pastāvīgā dzīvesvieta pirms nolaupīšanas, piemēro [1980. gada Hāgas konvenciju](#), ko papildina [Briseles IIb regulas](#) III un IV nodaļa. Regulu piemēro visās ES valstīs, izņemot Dāniju.

Praktiskā rokasgrāmata regulas “Brisele IIb” piemērošanai atrodama šajā lapā: [ETST publikācijas](#).

2. Kāda ir procedūra tiesā, un ko tiesa pārbauda, lemjot par bērna atpakaļatdošanu?

Tiesvedība par bērna atpakaļatdošanu tiek ierosināta tās dalībvalsts tiesā, kurā bērns pašlaik atrodas. To var ierosināt tieši vecāki, kas pieprasa atpakaļatdošanu, vai ar centrālās iestādes palīdzību.

Izskatot pieteikumu, tiesa rīkojas ātri. Izņemot ārkārtas apstākļus, lēmums būtu jāpieņem ne vēlāk kā sešu nedēļu laikā no dienas, kad tiesa ir saņēmusi pieteikumu.

Tiesas, kurā celta prasība par atpakaļatdošanu, galvenais uzdevums ir noteikt, vai ir notikusi nolaupīšana (bērns ir aizvests uz dalībvalsti vai turēts dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā bērns parasti dzīvoja pirms nolaupīšanas, un tādējādi ir pārkāptas citas personas aizgādības tiesības), un, ja tas tā ir, nodrošināt bērna ātru atpakaļatdošanu uz dalībvalsti, kurā bija viņa pastāvīgā dzīvesvieta pirms aizvešanas.

Jo īpaši tiesa pārbaudīs, vai:

- bērns ir aizvests vai aizturēts dalībvalstī, kas nebija viņa pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts pirms aizvešanas,
- aizvešana vai aizturēšana pārkāpj aizgādības tiesības; un
- aizgādības tiesības ir īstenotas vai nu kopīgi, vai atsevišķi, vai arī tās būtu šādi īstenotas, ja nebūtu notikusi aizvešana vai aizturēšana.

Ja šie nosacījumi ir izpildīti, tiesai principā ir jāizdod rīkojums par bērna atpakaļatdošanu, ja vien nav piemērojams kāds no [1980. gada Hāgas konvencijā](#) paredzētajiem ierobežotajiem atteikuma pamatojumiem.

Bērnam ir jādod reāla un efektīva iespēja paust savu viedokli, ja viņš ir spējīgs to formulēt. Personai, kas lūdz bērna atpakaļatdošanu, arī ir jādod iespēja tikt uzklausi. Ja šis nosacījums nav izpildīts, tiesa nevar atteikt bērna atpakaļatdošanu.

Attiecīgā gadījumā tiesa var veikt arī pagaidu vai aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu bērna drošību vai atvieglotu saskarsmi ar vecāku, kurš pieprasa atpakaļatdošanu. Šādi pasākumi nedrīkst nepamatoti aizkavēt atpakaļatdošanas procedūru.

Visas procedūras laikā tiesa mudinās puses apsvērt mediāciju vai citus alternatīvas strīdu izšķiršanas veidus ar noteikumu, ka tas nav pretrunā bērna interesēm. Lai uzzinātu vairāk par mediāciju ģimenes lietās, uzklikšķiniet uz saites šīs lapas lejasdaļā.

Izcelsmes dalībvalsts tiesas saglabā jurisdikciju izskatīt lietas par vecāku atbildību, tostarp jautājumu par aizgādību.

3. Vai tās valsts tiesa, uz kuru bērns aizvests, var atteikt bērna atpakaļatdošanu?

Ja ir konstatēts, ka bērns ir nolaupīts, tās valsts tiesa, kurā bērns ir nolaupīts, var atteikt bērna atpakaļatdošanu tikai tad, ja:

- ja nolaupīšanas laikā vecāks, kurš atstāts bez bērna, faktiski neīstenoja savas aizgādības tiesības, vai bija piekritis vai vēlāk piekritis aizvešanai vai aizturēšanai ([1980. gada Hāgas konvencijas](#) 13. panta pirmās daļas a) punkts);
- ja pastāv nopietns risks, ka atpakaļatdošana bērnam sagādās fizisku vai psiholoģisku kaitējumu ([1980. gada Hāgas konvencijas](#) 13. panta pirmās daļas b) punkts. Tomēr atgriešanu nedrīkst kavēt, ja bērna aizsardzībai ir veikti piemēroti pasākumi ([Briseles IIb regulas](#) 27. panta 3. punkts);
- ja bērns iebilst pret atpakaļatdošanu ([1980. Hāgas konvencijas](#) 13. panta otrā daļa);
- ja atgriešanos nepieļauj pieteikuma saņēmējvalsts pamatprincipi par cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzību ([1980. gada Hāgas konvencijas](#) 20. pants).

Pat ja bērna atpakaļatdošana ir atteikta, bērna pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts tiesas joprojām var lemt par aizgādību, cita starpā ņemot vērā atpakaļatdošanas atteikuma iemeslus. Jebkurš lēmums, ar ko pieprasa bērna atpakaļatdošanu, būs izpildāms citās dalībvalstīs.

4. Kas notiek, ja tiesa izdod rīkojumu par bērna atpakaļatdošanu?

Ja tiesa izdod rīkojumu par bērna atpakaļatdošanu, tās lēmums ir izpildāms dalībvalstī, kurā tas izdots, saskaņā ar minētās valsts tiesību aktiem.

Ja bērns pēc tam tiek aizvests uz citu dalībvalsti, atpakaļatdošanas lēmumu tur var atzīt un izpildīt bez nepieciešamības sākt jaunu atpakaļatdošanas procedūru saskaņā ar 1980. gada Hāgas konvenciju.

Izcelsmes dalībvalsts tiesas galīgais nolēmums tiek automātiski atzīts un ir izpildāms citā ES valstī bez nepieciešamības pasludināt izpildāmību ("exequatur atcelšana") – ar nosacījumu, ka tiesnesis ir izdevis atbilstošu apliecinību, kas paredzēta [Briseles IIb regulā](#).

Lai iegūtu sīkāku informāciju par konkrēto valsti, uzklikšķiniet uz šīs valsts karoga.

5. Saistītās saites

- [Ienākošo atpakaļatdošanas lietu apstrāde, ko veic centrālās iestādes](#)
- [Kā atrast centrālo iestādi savā ES valstī un citu svarīgu informāciju](#)
- [Prakses rokasgrāmata par regulas "Brisele IIb" piemērošanu](#)
- [Brošūra par vecāku veiktu bērna prettiesisku pārrobežu aizvešanu](#)
- [Mediācija ģimenes lietās](#)
- [Hāgas Konferences specializētā sadaļa par bērnu nolaupīšanu](#)

Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.